

Styrelsehandling 7
Älvstranden Utveckling AB
2022-06-13
Diarienummer 0239/22
Handläggare:
Ulf Johansson, Styrelsesekreterare

Beslutsärende – tillfälligt generellt ägardirektiv för stadens helägda bolag med anledning av Ukraina-krisen

Förslag till beslut

- Styrelsen för Älvstranden Utveckling AB beslutar att kalla till extra bolagsstämma per capsulam den 15 juni 2022 för att anta Tillfälligt generellt ägardirektiv med anledning av Ukraina-krisen, fastställt av Kommunfullmäktige den 6 april 2022.

Sammanfattning

Den 6 april 2022 fastställde Göteborgs Kommunfullmäktige ett tillfälligt generellt ägardirektiv för stadens helägda bolag med anledning av Ukraina-krisen.

- Ett tillfälligt generellt ägardirektiv, med anledning av att staden befinner sig i förstärkt samordningsläge till följd av kriget i Ukraina, antas: *Göteborgs Stads bolagsstyrelser får mandat att samordna och genomföra uppdrag utifrån behov som uppstår som en konsekvens av kriget i Ukraina, även då ansvaret inte framgår av respektive bolags ordinarie ägardirektiv.*
- Samtliga bolag i Göteborgs Stad får under år 2022 ett utökat ekonomiskt handlingsutrymme för att hantera kostnader som direkt är hänförliga till hanteringen av flyktingkrisen i Ukraina, i de fall där man inte erhåller statlig ersättning eller i de fall där man inte har möjlighet att ta kostnaden inom befintliga ekonomiska förutsättningar. För bolagen gäller att slutgiltig hantering av kompensationen för de kostnader som inte kan tas inom befintliga ekonomiska förutsättningar hanteras i samband med Stadshuskoncernens bokslutsdisposition för år 2022.

Det tillfälliga generella ägardirektivet ska gälla till och med 2022-12-31.

Detta ärende utgör ett led i implementeringen av kommunfullmäktiges beslut inom Göteborgs Stads helägda bolag genom att styrelsen föreslås kalla till extra bolagsstämma den 15 juni 2022 för att anta det aktuella ägardirektivet samt att Vd föreslås få i uppdrag att utse ombud till motsvarande beslut i alla av Älvstranden Utveckling AB:s direkt helägda bolag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

För att stötta statliga myndigheter som efterfrågar hjälp är det angeläget att Göteborgs Stad liksom andra kommuner bidrar. Stadsledningskontoret utgår från att staden kommer att få statligt ekonomiskt stöd när vi utför insatser som är ett statligt ansvar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

För barn och vuxna på flykt från Ukraina är det angeläget att det finns ett fungerande mottagande i Staden. Det uppnår vi genom att Staden arbetar tillsammans med civilsamhället och statliga myndigheter.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Bolaget bedömer att ärendet är av principiell beskaffenhet och återrapporterar därför ärendet till Higab AB.

Samverkan

Ingen samverkan har varit nödvändig.

Expediering

Styrelsesekreteraren diarieför och lägger ut handlingen tillsammans med protokoll inom två veckor efter avslutat styrelsesammanträde på goteborg.se.

Bilagor

Bilaga 1. KF-handling 2022-04-06.

Ärendet

Stadsledningskontoret har med anledning av kriget i Ukraina gått upp i förstärkt samordningsläge. I den krissituation som har uppstått till följd av kriget, behöver statliga och regionala myndigheter, Sveriges kommuner, idéburna organisationer och civilsamhälle hjälpas åt för att tillsammans bidra till nödvändiga insatser utifrån de behov som uppstår. Det innebär att Göteborgs Stad kan behöva hantera situationer som normalt sett inte ankommer på en kommun att göra. Det får också till följd att nämnder och bolagsstyrelser kan behöva agera utanför sina ansvarsområden och utföra uppdrag som inte framgår av deras reglementen och ägardirektiv.

För att möjliggöra för stadens nämnder och bolagsstyrelser att bidra med efterfrågade och nödvändiga insatser i det aktuella läget samt fatta de beslut som krävs, finns det behov av ett tillfälligt, generellt reglemente respektive ägardirektiv. Dessa ska skapa förutsättningar för nämnder och bolagsstyrelser att åta sig samordningsuppdrag och genomförandeuppdrag som i ett normalläge inte ingår i deras ansvar.

Olika dimensioner

Bedömning ur ekonomisk dimension

Med anledning av kriget i Ukraina befinner sig Göteborgs Stad i förstärkt samordningsläge. Kriget har en påverkan på staden och stadens verksamheter på flera sätt och det kan uppstå situationer där vi som kommun förväntas hantera olika händelser som normalt sett inte är ett kommunalt utan ett statligt ansvar. För att stötta statliga myndigheter som efterfrågar hjälp är det angeläget att Göteborgs Stad liksom andra kommuner bidrar. Stadsledningskontoret utgår från att staden kommer att få statligt ekonomiskt stöd när vi utför insatser som är ett statligt ansvar.

Sveriges Kommuner och Regioner har 2022-03-22 gjort en hemställan till regeringen om att skyndsamt genomföra förändringar i förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m fl. Förändringen ska möjliggöra för kommuner att, utan omfattande administrativa insatser, få ekonomisk kompensation för de insatser som görs för de som flyr från Ukraina och väntar på att få ansöka om uppehållstillstånd hos Migrationsverket samt de som har fått ett uppehållstillstånd med stöd av det så kallade massflyktsdirektivet och som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att ge Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser ett utökat mandat att samordna och genomföra uppdrag utifrån behov som uppstår som en konsekvens av kriget i Ukraina, bedöms ha en positiv inverkan för de individer som kan ha behov av utförda insatser men också för civilsamhället, idéburna aktörer och föreningslivet.

För barn och vuxna på flykt från Ukraina är det angeläget att det finns ett fungerande mottagande i staden. Detta uppnås genom att staden arbetar tillsammans med civilsamhället och statliga myndigheter. Det utökade mandatet ökar möjligheten för en

god samverkan mellan dessa aktörer, vilket kan ha positiva effekter för ytterligare insatser som kan behöva genomföras och samordnas med anledning av kriget i Ukraina.

Tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv för stadens nämnder och bolagsstyrelser

§ 301, 0425/22

Beslut

Enligt yrkandena från M, L, C, D och S samt M, L, C, D, S, V och MP:

1. Kommunstyrelsen hemställer till samtliga nämnder och bolag att sammanställa vilka verksamhetsmässiga eller affärsmässiga konsekvenser som kriget i Ukraina och tillhörande effekter har inneburit för verksamheterna. Samtliga nämnder och bolag ska även redovisa verksamheternas prognoser på kostnadsutvecklingen för direkta kostnader som är kopplade till flyktningmottagandet. Uppföljningen ska redovisas i samband med delårsrapport per mars för Staden.
2. Kommunstyrelsen hemställer till Socialnämnd Centrum, att i samverkan med berörda nämnder, samla information kring nuvarande fritidsaktiviteter som erbjuds för barn och unga i staden för att möjliggöra fritidsaktiviteter för barn från Ukraina.

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag med tillägg enligt yrkande från M, L, C, D och S den 5 april 2022 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Ett tillfälligt generellt reglemente, med anledning av att staden befinner sig i förstärkt samordningsläge till följd av kriget i Ukraina, antas: Göteborgs Stads nämnder får mandat att samordna och genomföra uppdrag utifrån behov som uppstår som en konsekvens av kriget i Ukraina, även då ansvaret inte framgår av respektive nämnds ordinarie reglemente.
2. Ett tillfälligt generellt ägardirektiv, med anledning av att staden befinner sig i förstärkt samordningsläge till följd av kriget i Ukraina, antas: Göteborgs Stads bolagsstyrelser får mandat att samordna och genomföra uppdrag utifrån behov som uppstår som en konsekvens av kriget i Ukraina, även då ansvaret inte framgår av respektive bolags ordinarie ägardirektiv.
3. Det tillfälliga generella reglementet respektive ägardirektivet ska gälla till och med 2022-12-31.
4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att regelbundet följa upp de insatser som samordnas och genomförs utifrån det tillfälliga generella reglementet respektive ägardirektivet.
5. Samtliga nämnder i Göteborgs Stad bemyndigas att ianspråka eget kapital upp till totalt 1 procent av kommunbidraget utan ytterligare beslut i kommunstyrelsen under år 2022 för att hantera den pågående flyktingsituationen för att hantera kostnader som direkt är hänförliga till hanteringen av flyktingkrisen i Ukraina, i de fall där man inte erhåller statlig ersättning eller i de fall där man inte har möjlighet att ta kostnaden inom befintliga ekonomiska förutsättningar. Detta gäller enbart kostnaderna som

direkt kan hänföras till åtgärder som är tagna med anledning av verksamheternas påverkan av kriget i Ukraina och inte kostnader i ordinarie verksamhet.

6. Samtliga bolag i Göteborgs Stad får under år 2022 ett utökat ekonomiskt handlingsutrymme för att hantera kostnader som direkt är hänförbara till hanteringen av flyktingkrisen i Ukraina, i de fall där man inte erhåller statlig ersättning eller i de fall där man inte har möjlighet att ta kostnaden inom befintliga ekonomiska förutsättningar. För bolagen gäller att slutgiltig hantering av kompensationen för de kostnader som inte kan tas inom befintliga ekonomiska förutsättningar hanteras i samband med Stadshuskoncernens bokslutsdisposition för år 2022.
7. Kommuncentralt reserveras initialt 100 mnkr av 2022 års budgeterade resultat för att möta den tillfälliga förändringen i eget kapital. En ny värdering kan komma att ske i samband med delårsrapport per mars för Staden.
8. Samtliga kostnader som är hänförbara till hantering av konsekvenser av kriget i Ukraina ska löpande avrapporteras till kommunstyrelsen eller Göteborgs Stadshus AB. Rapporteringen sker inom ordinarie uppföljning, d v s per maj, augusti, oktober och december under år 2022.

Handlingar

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 24 mars 2022.

Yrkande från V och MP den 5 april 2022.

Tilläggsyrkande från M, L, C, D, S, V och MP särskilt yttrande KD den 5 april 2022.

Tilläggsyrkande från M, L, C, D och S särskilt yttrande KD den 5 april 2022.

Tilläggsyrkande från S den 5 april 2022.

Yrkanden

Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP) yrkar bifall till yrkande från V och MP den 5 april 2022 och tilläggsyrkande från M, L, C, D, S, V och MP den 5 april 2022 samt avslag på övriga yrkanden.

Jonas Attenius (S) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag och tilläggsyrkande från S den 5 april 2022, tilläggsyrkande från M, L, C, D, S, V och MP den 5 april 2022 och tilläggsyrkande från M, L, C, D och S den 5 april 2022 samt avslag på yrkande från V och MP den 5 april 2022.

Martin Wannholt (D) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkar bifall till tilläggsyrkande från M, L, C, D, S, V och MP den 5 april 2022 och tilläggsyrkande från M, L, C, D och S den 5 april 2022 samt avslag på övriga yrkanden.

Propositionsordning

Kommunstyrelsen beslutar först att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Ordföranden ställer propositioner på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från M, L, C, D och S och finner att det bifallits.

Ordföranden ställer propositioner på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från M, L, C, D, S, V och MP och finner att det bifallits.

Ordföranden ställer propositioner på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från S och finner att det avslagits.

Ordföranden ställer propositioner på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från V och MP och finner att det avslagits.

Protokollsanteckning

Elisabet Lann (KD) antecknar som yttrande två skrivelser från den 5 april 2022.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens nämnder och bolag
KF Handling 2022 nr 86

Dag för justering

2022-04-25

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Axel Josefson

Justerande

Daniel Bernmar

Yrkande
Särskilt yttrande
2022-04-05

M, L, C, D, S, V, MP
KD

Tilläggsyrkande angående – Tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv för stadens nämnder och bolagsstyrelser

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen hemställer till Socialnämnd Centrum, att i samverkan med berörda nämnder, samla information kring nuvarande fritidsaktiviteter som erbjuds för barn och unga i staden för att möjliggöra fritidsaktiviteter för barn från Ukraina.
2. I övrigt bifalla tjänsteutlåtandet.

Yrkandet

Flertalet förvaltningar i staden erbjuder fritidsaktiviteter för barn från Ukraina. De barn som flytt från Ukrainaska få ta del av de fritidsaktiviteter som redan finns idag. För att barnen från Ukraina ska få ta del av informationen på bästa sätt är det viktigt att all information samlas på en plats. Det gäller initiativ från staden, civilsamhälle, idéburna organisationer och privata aktörer. Med anledning av det, föreslår vi att socialnämnd centrum får i uppdrag att samla all information från berörda nämnder så att informationen på ett enkelt sätt kan spridas till ukrainska flyktingar.

Yrkande

Vänsterpartiet, Miljöpartiet

2022-04-05

Tilläggsyrkande angående – Tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv för stadens nämnder och bolagsstyrelser

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Samtliga nämnder och bolag i Göteborgs Stad får under 2022 utökat handlingsutrymme för att hantera kostnader som direkt är hänförliga till hantering av konsekvenser av Rysslands invasion av Ukraina, i de fall där man inte erhåller statlig ersättning eller i de fall där man inte har möjlighet att ta kostnaden inom befintliga ekonomiska förutsättningar.
2. Samtliga kostnader som är hänförliga till hantering av konsekvenser av krisen i Ukraina ska avrapporteras till kommunstyrelsen eller Göteborgs Stadshus AB. Rapporteringen av dessa kostnader sker varje månad. För nämnder gäller att slutgiltig hantering av kompensationen för de kostnader som inte kan tas inom befintliga ekonomiska förutsättningar hanteras i bokslutsberedningen för år 2022. För bolag sker hantering av kompensation i samband med beslut om stadshuskoncernens bokslutsdispositioner.
3. I övrigt bifalla tjänsteutlåtandet.

Yrkandet

Ukraina befinner sig under rysk invasion och många ukrainare flyr landet för att hamna i säkerhet. Enligt det högsta av tre scenarion som Migrationsverket presenterat kan 212 000 ukrainare komma till Sverige innan halvårsskiftet i år. I början av mars beslutade EU att aktivera massflyktsdirektivet som innebär att flyktingar från Ukraina kommer att ges tillfälligt uppehållstillstånd i EU i minst ett år. Kriget ställer krav på att Göteborgs Stad behöver agera för att hjälpa människor i kris och kommer att påverka stadens verksamheter på flera olika sätt. Risken finns att kriget, om det blir mer långvarigt, kommer att kräva andra insatser från kommunens sida; skolplatser ska ordnas, svenskundervisning kan behöva erbjudas, mer stabila boendelösningar upprättas, samhällsintroduktion arrangeras, krisberedskap förstärkas och handläggning utförs. Detta kan – om de lägre migrationsprognoserna besannas – innebära ett behov av viss ekonomisk förstärkning för stadens verksamheter. Detta kommer att leda till att våra nämnder och bolag kommer att belastas och få verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser. Det finns ett behov av att stödja våra verksamheter genom att underlätta för beslut kopplade till krisen i Ukraina utan att det ska gå ut över den ordinarie

verksamheten. Staden utgår också från att staten kommer att förtydliga vad som gäller i alla de statliga ersättningsfrågor som i nuläget är otydliga.

Genom att möjliggöra ett utökat handlingsutrymme för nämnder och bolag att hantera kostnaderna, utan att det ska få direkt påverkan på stadens verksamheter eller behov av att tillskjuta medel innan åtgärderna kan genomföras, ser vi att det är effektivare att utöka handlingsutrymmet där nämnder och styrelser får mer mandat att gå utanför sina ramar. Samtliga nämnder och bolag kommer inte att behöva vidta åtgärder kopplat till krisen i Ukraina men i nuläget går det inte att förutse vilka nämnder och bolag som kommer att behöva agera utanför sin ordinarie verksamhet. Med anledning av det ges samtliga nämnder och styrelser utökat handlingsutrymme. Detta gäller för direkta kostnader som är konsekvenser av stadens hantering. I grunden handlar det om att ge våra verksamheter ett friare handlingsutrymme för att underlätta hantering av åtaganden och verksamhetsmässiga anpassningar som kan behöva komma att göras. Detta gäller enbart kostnaderna som direkt kan hänföras till åtgärder som är tagna med anledning av verksamheternas påverkan av krisen i Ukraina. Affärsmässiga konsekvenser för bolagen, som exempelvis ökade energipriser, kompenseras inte utan det handlar om konsekvenser som kan uppstå om bolagen bidrar i stadens arbete kopplat till Ukrainakrisen.

Samtliga kostnader ska avrapporteras till kommunstyrelsen eller Göteborgs Stadshus AB. Rapporteringen sker varje månad. En sammanställning ska även göras och rapporteras inom ordinarie uppföljning för att få en överblick på vilka verksamhetsmässiga eller affärsmässiga konsekvenser som kriget i Ukraina och tillhörande effekter kan innebära. För nämnder gäller att slutgiltig hantering av kompensationen för de kostnader som inte kan tas inom befintliga ekonomiska förutsättningar hanteras i bokslutsberedningen för år 2022 där en slutgiltig politisk värdering kommer att göras. För bolag sker hantering av kompensation i samband med beslut om stadshuskoncernens bokslutsdispositioner.

Tilläggsyrkande
2022-04-05

Socialdemokraterna

2.1.28

Tilläggsyrkande angående – Tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv för stadens nämnder och bolagsstyrelser

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Socialnämnden centrum får i uppdrag att löpande sammanställa hur många svenskundervisnings- och samhällsorienteringsaktiviteter som folkbildningen anordnar för ukrainska flyktingar, hur detta påverkar folkbildningens ordinarie verksamhet och hur många deltagare som beräknas delta i folkbildningens flyktinginriktade verksamhet.
2. I övrigt bifalla tjänsteutlåtandet.

Yrkandet

Folkbildningen tar i dagsläget ett stort ansvar för de ukrainska kvinnor och barn som funnit en trygg tillflyktsort i Göteborg. Genom att anordna svenskundervisning och samhällsorientering bidrar ett antal studieförbund till att de ukrainska flyktingarna får ett värdigt mottagande. För att kunna bibehålla insatsernas intensitet har staten skjutit till ett visst belopp för de flyktingrelaterade aktiviteterna. Det ligger naturligtvis även i det kommunala intresset att stötta civilsamhällets olika delar. Om det ryska anfallskriget mot Ukraina fortsätter riskerar flyktingströmmarna till Sverige att fortsätta växa, vilket skulle innebära att den flyktingrelaterade verksamheten behöver kunna anpassas till större flyktingflöden. Samtidigt är det viktigt att den verksamhet som riktas till ukrainska flyktingar inte ska innebära att folkbildningen, av ekonomiska skäl, tvingas dra ner på det viktiga bildningsarbete som riktas till göteborgare.

All krisberedskap kräver ett fungerande informationsflöde. Kommunen har goda möjligheter att stötta folkbildningens arbete, men för att kunna göra detta - även med kort varsel – och fatta rätt beslut behöver vi kontinuerligt kunna följa hur folkbildningens verksamhet och utveckling såväl ser ut som påverkas av den pågående flyktingsituationen. Socialnämnden centrum tilldelas därför i uppdrag att löpande sammanställa hur många svenskundervisnings- och samhällsorienteringsaktiviteter som folkbildningen anordnar för ukrainska flyktingar, hur detta påverkar den ordinarie verksamheten samt hur många deltagare som beräknas delta i folkbildningens flyktinginriktade verksamhet.

Yrkande
Särskilt yttrande
2022-04-05

M, L, C, D, S
KD

Tilläggsyrkande angående – Tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv för stadens nämnder och bolagsstyrelser

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Samtliga nämnder i Göteborgs Stad bemyndigas att ianspråka eget kapital upp till totalt 1 procent av kommunbidraget utan ytterligare beslut i kommunstyrelsen under år 2022 för att hantera den pågående flyktingsituationen för att hantera kostnader som direkt är hänförliga till hanteringen av flyktingkrisen i Ukraina, i de fall där man inte erhåller statlig ersättning eller i de fall där man inte har möjlighet att ta kostnaden inom befintliga ekonomiska förutsättningar. Detta gäller enbart kostnaderna som direkt kan hänföras till åtgärder som är tagna med anledning av verksamheternas påverkan av kriget i Ukraina och inte kostnader i ordinarie verksamhet.
2. Samtliga bolag i Göteborgs Stad får under år 2022 ett utökat ekonomiskt handlingsutrymme för att hantera kostnader som direkt är hänförliga till hanteringen av flyktingkrisen i Ukraina, i de fall där man inte erhåller statlig ersättning eller i de fall där man inte har möjlighet att ta kostnaden inom befintliga ekonomiska förutsättningar. För bolagen gäller att slutgiltig hantering av kompensationen för de kostnader som inte kan tas inom befintliga ekonomiska förutsättningar hanteras i samband med Stadshuskoncernens bokslutsdisposition för år 2022.
3. Kommuncentralt reserveras initialt 100 mnkr av 2022 års budgeterade resultat för att möta den tillfälliga förändringen i eget kapital. En ny värdering kan komma att ske i samband med delårsrapport per mars för Staden.
4. Samtliga kostnader som är hänförliga till hantering av konsekvenser av kriget i Ukraina ska löpande avrapporteras till kommunstyrelsen eller Göteborgs Stadshus AB. Rapporteringen sker inom ordinarie uppföljning, d v s per maj, augusti, oktober och december under år 2022.
5. I övrigt bifalla tjänsteutlåtandet.

I kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen hemställer till samtliga nämnder och bolag att sammanställa vilka verksamhetsmässiga eller affärsmässiga konsekvenser som kriget i Ukraina och tillhörande effekter har inneburit för verksamheterna. Samtliga nämnder och bolag ska även redovisa verksamheternas prognoser på kostnadsutvecklingen för direkta kostnader som är kopplade till flyktingmottagandet. Uppföljningen ska redovisas i samband med delårsrapport per mars för Staden.

Yrkandet

Ukraina befinner sig under rysk invasion och många ukrainare flyr landet för att hamna i säkerhet. Enligt det högsta av tre scenarion som Migrationsverket presenterat kan 212 000 ukrainare komma till Sverige innan halvårsskiftet i år. I början av mars beslutade EU att aktivera massflyktsdirektivet som innebär att flyktingar från Ukraina kommer att ges tillfälligt uppehållstillstånd i EU i minst ett år. Krisen ställer krav på att Göteborgs Stad behöver agera för att hjälpa människor i kris och kommer att påverka stadens verksamheter på flera olika sätt. Risken finns att kriget, om det blir mer långvarigt, kommer att kräva andra insatser från kommunens sida; skolplatser ska ordnas, svenskundervisning kan behöva erbjudas, mer stabila boendelösningar upprättas, samhällsintroduktion arrangeras, krisberedskap förstärkas och handläggning utförs. Detta kan – om de lägre migrationsprognoserna besannas – innebära ett behov av viss ekonomisk förstärkning för stadens verksamheter. Detta kommer att leda till att våra nämnder och bolag kommer att belastas och få verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser. Det finns ett behov av att stödja våra verksamheter genom att underlätta för beslut kopplade till krisen i Ukraina utan att det går ut över stadens verksamheter. Staden utgår också från att staten kommer att förtydliga vad som gäller i alla de statliga ersättningsfrågor som i nuläget är otydliga.

Det finns ett behov av att möjliggöra ett utökat ekonomiskt handlingsutrymme för nämnder och bolag för att hantera eventuella ökade kostnader kopplat till flyktingkrisen, utan att det ska få direkt påverkan på stadens verksamheter eller behov av att tillskjuta medel innan åtgärderna kan genomföras. Samtliga nämnder och bolag kommer med stor sannolikhet inte att behöva vidta åtgärder kopplat till krisen i Ukraina men i nuläget går det inte att förutse vilka nämnder och bolag som kommer att behöva agera utanför sin ordinarie verksamhet. Vi föreslår därför att samtliga nämnder bemyndigas, utan ytterligare beslut av kommunstyrelsen, att ianspråka eget kapital upp till 1 procent, det vill säga en fördubbling från dagens läge. Detta rimmar också med hur staden agerade under coronakrisen. Det budgeterade resultatet justeras ned med 100 miljoner kronor för att finansiera denna akuta åtgärd. En ny politisk värdering kan komma att ske för de nämnder där 1 procent av det egna kapitalet inte räcker för att täcka tillkommande kostnader kopplade till flyktingmottagandet. Den tillfälliga förändringen genomförs för att hantera kostnader som direkt är hänförliga till hanteringen av flyktingkrisen i Ukraina, i de fall där man inte erhåller statlig ersättning eller i de fall där man inte har möjlighet att ta kostnaden inom befintliga ekonomiska förutsättningar. Detta gäller enbart kostnaderna som direkt kan hänföras till åtgärder som är tagna med anledning av verksamheternas påverkan av kriget i Ukraina och inte kostnader i ordinarie verksamhet. Stadens nämnder och bolag kommer inte att kompenseras för kostnader som är kopplade till ökad inflation eller kostnader som inte kan härledas till åtgärder som vidtagits för flyktingmottagandet.

I grunden handlar det om att ge våra verksamheter ett tillfälligt friare handlingsutrymme för att underlätta hantering av åtaganden och verksamhetsmässiga anpassningar som kan behöva komma att göras. Affärsmässiga konsekvenser för bolagen, som exempelvis ökade energipriser, kompenseras inte utan det handlar om konsekvenser som kan uppstå om bolagen bidrar i stadens arbete kopplat till flyktingmottagandet. Ett exempel på det kan vara om Higab iordningsställer lokaler för att hantera de akuta boendelösningarna.

All krisberedskap bygger på information. Kommunstyrelsen behöver, för att kunna planera inför krisens olika delar och bemöta även framtida händelseutveckling, ha information om vilka kostnader som de mest berörda nämnderna riskerar stå inför till följd av den pågående flyktingsituationen. Nämnderna och bolag får i därför i uppdrag att återkomma med kostnadsuppskattningar och en sammanfattning av vilka verksamhetsmässiga eller affärsmässiga konsekvenser som kriget i Ukraina och tillhörande effekter kan innebära.

Samtliga kostnader ska löpande avrapporteras till kommunstyrelsen eller Göteborgs Stadshus AB. Rapporteringen sker inom ordinarie uppföljning, d v s per maj, augusti, oktober och december. Avrapporteringen är en viktig del i att få en övergripande bild av situationen i stadens verksamheter för eventuella nya politiska beslut. För bolag sker hantering av kompensation i samband med beslut om stadshuskoncernens bokslutsdispositioner för år 2022. Respektive nämnd och styrelse ansvarar för att i övrigt följa Göteborgs stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-03-24

Diarienummer 0425/22

Handläggare

Lisa Jacobson Flöhr, Jakob Jendeby

Telefon: 031-368 03 59, 031-368 00 07

E-post: lisa.jacobson.flohr@stadshuset.goteborg.se,

jakob.jendeby@stadshuset.goteborg.se

Tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv för stadens nämnder och bolagsstyrelser

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Ett tillfälligt generellt reglemente, med anledning av att staden befinner sig i förstärkt samordningsläge till följd av kriget i Ukraina, antas:
Göteborgs Stads nämnder får mandat att samordna och genomföra uppdrag utifrån behov som uppstår som en konsekvens av kriget i Ukraina, även då ansvaret inte framgår av respektive nämnds ordinarie reglemente.
2. Ett tillfälligt generellt ägardirektiv, med anledning av att staden befinner sig i förstärkt samordningsläge till följd av kriget i Ukraina, antas:
Göteborgs Stads bolagsstyrelser får mandat att samordna och genomföra uppdrag utifrån behov som uppstår som en konsekvens av kriget i Ukraina, även då ansvaret inte framgår av respektive bolags ordinarie ägardirektiv.
3. Det tillfälliga generella reglementet respektive ägardirektivet ska gälla till och med 2022-12-31.
4. Kommunstyrelsen får i uppdrag att regelbundet följa upp de insatser som samordnas och genomförs utifrån det tillfälliga generella reglementet respektive ägardirektivet.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har med anledning av kriget i Ukraina gått upp i förstärkt samordningsläge. I den krissituation som har uppstått till följd av kriget, behöver statliga och regionala myndigheter, Sveriges kommuner, idéburna organisationer och civilsamhälle hjälpas åt för att tillsammans bidra till nödvändiga insatser utifrån de behov som uppstår. Det innebär att Göteborgs Stad kan behöva hantera situationer som normalt sett inte ankommer på en kommun att göra. Det får också till följd att nämnder och bolagsstyrelser kan behöva agera utanför sina ansvarsområden och utföra uppdrag som inte framgår av deras reglementen och ägardirektiv.

För att möjliggöra för stadens nämnder och bolagsstyrelser att bidra med efterfrågade och nödvändiga insatser i det aktuella läget samt fatta de beslut som krävs, finns det behov av ett tillfälligt, generellt reglemente respektive ägardirektiv. Dessa ska skapa förutsättningar för nämnder och bolagsstyrelser att åta sig samordningsuppdrag och genomförandeuppdrag som i ett normalläge inte ingår i deras ansvar.

Stadsledningskontorets bedömning är att ett tillfälligt generellt reglemente samt ett tillfälligt generellt ägardirektiv möjliggör för stadens nämnder och styrelser att i det aktuella läget bidra med efterfrågade och nödvändiga insatser.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Med anledning av kriget i Ukraina befinner sig Göteborgs Stad i förstärkt samordningsläge. Kriget har en påverkan på staden och stadens verksamheter på flera sätt och det kan uppstå situationer där vi som kommun förväntas hantera olika händelser som normalt sett inte är ett kommunalt utan ett statligt ansvar. För att stötta statliga myndigheter som efterfrågar hjälp är det angeläget att Göteborgs Stad liksom andra kommuner bidrar. Stadsledningskontoret utgår från att staden kommer att få statligt ekonomiskt stöd när vi utför insatser som är ett statligt ansvar.

Sveriges Kommuner och Regioner har 2022-03-22 gjort en hemställan till regeringen om att skyndsamt genomföra förändringar i förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m fl. Förändringen ska möjliggöra för kommuner att, utan omfattande administrativa insatser, få ekonomisk kompensation för de insatser som görs för de som flyr från Ukraina och väntar på att få ansöka om uppehållstillstånd hos Migrationsverket samt de som har fått ett uppehållstillstånd med stöd av det så kallade massflyktsdirektivet och som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att ge Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser ett utökat mandat att samordna och genomföra uppdrag utifrån behov som uppstår som en konsekvens av kriget i Ukraina, bedöms ha en positiv inverkan för de individer som kan ha behov av utförda insatser men också för civilsamhället, idéburna aktörer och föreningslivet.

För barn och vuxna på flykt från Ukraina är det angeläget att det finns ett fungerande mottagande i staden. Detta uppnås genom att staden arbetar tillsammans med civilsamhället och statliga myndigheter. Det utökade mandatet ökar möjligheten för en god samverkan mellan dessa aktörer, vilket kan ha positiva effekter för ytterligare insatser som kan behöva genomföras och samordnas med anledning av kriget i Ukraina.

Ärendet

Med anledning av kriget i Ukraina befinner sig Göteborgs Stad i förstärkt samordningsläge. För att möjliggöra för stadens nämnder och bolagsstyrelser att bidra med efterfrågade och nödvändiga insatser i det aktuella läget, samt fatta de beslut som krävs, finns det behov av ett tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv. Dessa ska skapa förutsättningar för nämnder och bolagsstyrelser att åta sig samordningsuppdrag och genomförandeuppdrag som i ett normalläge inte ingår i deras ansvar.

Beskrivning av ärendet

Stadsledningskontoret har med anledning av kriget i Ukraina gått upp i förstärkt samordningsläge. Förstärkt samordning aktiveras vid samhällsstörningar som medför ett utökat behov av stöd och samverkan i staden. Uppdraget är att utöka stadsledningskontorets och stadens förmåga att hantera samhällsstörningen.

Kriget i Ukraina har en påverkan på det svenska samhället på flera sätt vilket får konsekvenser för både stat, region och kommun. I den krissituation som har uppstått till följd av kriget, behöver statliga och regionala myndigheter, Sveriges kommuner, idéburna organisationer och civilsamhälle hjälpas åt för att tillsammans bidra till nödvändiga insatser utifrån de behov som uppstår. Det innebär att Göteborgs Stad kan behöva hantera situationer som normalt sett inte ankommer på en kommun att göra. Det får också till följd att nämnder och bolagsstyrelser kan behöva agera utanför sina ansvarsområden och utföra uppdrag som inte framgår av deras reglementen och ägardirektiv.

För att möjliggöra för stadens nämnder och bolagsstyrelser att bidra med efterfrågade och nödvändiga insatser i det aktuella läget samt fatta de beslut som krävs, finns det behov av ett tillfälligt, generellt reglemente respektive ägardirektiv. Dessa ska skapa förutsättningar för nämnder och bolagsstyrelser att åta sig samordningsuppdrag och genomförandeuppdrag som i ett normalläge inte ingår i deras ansvar.

Uppdragen kan exempelvis handla om att utföra insatser som är ett statligt ansvar, men där statlig myndighet har begärt kommunernas stöd. I de fallen kan det finnas behov av att ge en nämnd eller ett bolag i uppdrag att samordna flera av stadens nämnder och bolag. Det kan röra sig om uppdrag att förbereda och tillhandahålla logi till flyktingar, men också andra uppdrag som initieras utifrån behov som uppstår med anledning av Ukraina-krigets påverkan på Sverige och Göteborg. Exempelvis kan det behövas samordning av inköp till verksamheter inom flera nämnder, eller att en nämnd eller ett bolag åtar sig att ansvara för transporter av något slag.

För att staden ska åta sig uppdrag som åligger en statlig myndighet, behöver en formell begäran om stöd inkomma till Göteborgs Stad. Nämnders och bolagsstyrelsers utökade mandat gäller under förutsättning att det har inkommit en förfrågan om att åta sig ett uppdrag från den förstärkta samordningsfunktionen på stadsledningskontoret. Förfrågan ska förankras hos tillfrågad nämnd eller styrelse som ska besluta att åta sig ansvaret. Stadsledningskontoret kommer att samordna uppföljning av de insatser som sker i enlighet med det utökade mandatet och återrapporera till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

I händelse av att det sker förändringar i lagstiftning som påverkar det kommunala ansvaret, kan det finnas anledning att framöver göra förtydliganden eller förändringar i vissa nämnders reglementen, utifrån att kommunen får förändrade eller utökade uppdrag.

Stadsledningskontorets bedömning

Med anledning av att Göteborgs Stad befinner sig i förstärkt samordningsläge bedömer stadsledningskontoret att det finns ett behov av att ge stadens nämnder och bolagsstyrelser förutsättningar att åta sig samordningsuppdrag och genomförandeuppdrag som i ett normalläge inte ingår i deras ansvar.

Stadsledningskontorets bedömning är att ett tillfälligt, generellt reglemente samt ett tillfälligt, generellt ägardirektiv möjliggör för stadens nämnder och styrelser att i det aktuella läget bidra med efterfrågade och nödvändiga insatser.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör